

להתחיל שנה חדשה וטובה – גם בזוגיות

הרבנית אסתר לבנון

תקופת החגים היפה והחגיגית מוציאה אותנו מהשגרה, ולעתים עולות בימים מיוחדים אלו שאלות שעוזרות ומזמנות לנו מדרגה חדשה בעבודה הזוגית. לפניכם שני מקרים בניחוח התקופה, ושתי תשובות מאת הרבנית אסתר לבנון.

מקרה ראשון: של מי התפילה הזאת?

פנתה אליי אישה שנשואה כבר כמה שנים טובות, והיא אימא לילדים החל בני שנתיים עד ארבע-עשרה. היא אוהבת מאוד את ראש השנה, אך קשה לה שלא תוכל להיות בתפילות החגיגיות ומרוממות הלב. היא ביקשה מבעלה שילך להתפלל במניין ותיקין בחג, כך שכשהוא יחזור הוא ישמור על הילדים הקטנים, והיא תוכל להספיק לפחות להתפלל את תפילת מוסף, ולהרגיש את הרגשת החג. אולם לבעלה קשה עם הרעיון. הוא רוצה להתפלל במניין שבו הוא רגיל להתפלל, שם התפילות מדברות אליו והוא מרגיש שיכול לקיים יותר "ותשובה ותפילה וצדקה מעבירין את רוע הגזירה". האישה, ממורמרת מאוד, שפכה לפניי את לבה.

לאחר האזנה מדוקדקת לדבריה של האישה, התחלתי את תשובתי בסיפור אמיתי:

כשהיינו, בעלי ואני, זוג צעיר עם תינוק קטן, תלו לקראת החגים פתק בישיבת מרכז הרב, ובו ביקשו מאברכים ומשפחותיהם לבוא לחזק את מושב קשת שברמת הגולן. הימים היו ימי דיבורים על "החזרת שטחים", והמקום היה צריך חיזוק. נסענו. אני, שהייתי רגילה משנותיי באולפנה להגיע לבית הכנסת בתחילת התפילה ולצאת ממנו בסופה, מצאתי את עצמי בחג הזה מתוסכלת מאוד. בנו הקטן התחיל לבכות כמעט בכל פעם שנכנסתי לבית הכנסת. הוא היה ילד נוח, אך משמייס... בכל פעם התעורר צורך אחר – לאכול, להחליף טיטול...

בדרך חזרה מרמת הגולן, בצום גדליה, עברנו אצל הוריי בחדרה. אמי פתחה את הדלת, ושאלתה הראשונה הייתה: "נו, אסתר, איך היה בראש השנה?". עניתי לה: "אימא, היה לא קל! לא התכוננתי נפשית ומעשית לעבור את החג עם תינוק על הידיים. לא ידעתי שכך יהיה". ואמי, המחנכת הדגולה, עשתה לי את טובת חיי כשאמרה לי את המשפט הזה: "אסתר, מעכשיו, במשך עשרים שנה את לא הולכת לבית הכנסת". היא ממש "קרקעה" אותי, והסבירה לי את מקומי. וזה אכן מה שעשיתי, עד לשלב בו ילדינו היו גדולים יותר ולא הפריעו לתפילה. הייתי מגיעה רק ל"אנעים זמירות" כדי להתבשם מניחוחות התפילה, אך הבנתי שמקומי כעת הוא אחר.

וכעת, אחרי הסיפור, אני רוצה לתת תשובה בשני כיוונים (כמובן, לא שתי תשובות לאותה אישה, אלא לכל זוג יש את התשובה המתאימה לו):

א. לכל חג יש את ה"ליבה" שלו. נכון שעל חגי ישראל אמרו חכמים "חציו לה' וחציו לכם", כך שישנו מקום להתענג בחג בסעודות ובבגדים חדשים, אך נקודת הכובד המשמעותית של ראש השנה היא תקיעת השופר והתפילה. ונקודת הכובד המשמעותית למשפחה היא תפילתו של ראש המשפחה. כשלבעלך יהיה טוב בתפילה – כל האווירה בבית, הן של החג והן של כל השנה – תהיה טובה. כשהבעל שלם במקומו ושמח – זה נותן את אותותיו גם באישה ובילדים. הוא לא ביקש לצאת למשחק כדורגל... אלא לדבר שהוא ליבת החג. לכן הצעתי היא לאפשר לו בלב שלם, מתוך ידיעה שתפילתו פועלת גם עלייך.

ב. בזוגיות יש צורך "לחשוב בשניים". כלומר, על כל אחד מבני הזוג לחשוב גם על הצד השני ולא רק על עצמו, ומתוך כך להבין גם את הצורך של הצד השני. ראש השנה הוא חג בן שני ימים, לכן תוכלו לחלק אותו ביניכם (לא בגדר של "כל אחד מוותר 50%", אלא בהבנה שבמילוי הרצון של שניכם – כל אחד מכם עולה קומה). באחד מימי החג בעלך יבוא לקראתך, ילך להתפלל ותיקין ואת תוכלי ללכת גם כן לבית הכנסת, וביום האחר את תבואי לקראתו, ותאפשרי לו להתפלל במניין שאליו הוא רגיל. שתי האפשרויות הללו – אלו ואלו דברי אלוקים חיים. העיקר הוא להבין ששניכם יחד בסיפור הזה, ובעזרת השם להתחיל שנה חדשה מתוך שיתוף וחשיבה זוגית.

מקרה שני: של מי המטבח הזה?

אישה נוספת שיתפה אותי בבעייתה, והיא תיארה לי את המקרה הבא: "ראש השנה צמוד לשבת השנה, ויש להכין שבע סעודות. בעלי אוהב את מלאכת הבישול, אך לעתים ממש 'מתערב' לי במטבח, הודיע לי שהוא יכין עוגות ומנות אחרונות, ואני אבשל את יתר התבשילים לסעודות. האמת? נפגעתי מאוד. כעסתי שהוא מתערב לי ומנחית עליי פקודות, וכאבתי שהוא מתייחס אליי כמפקד שמורה לי מה לעשות".

לאישה זו עניתי, שטוב מאוד שהמקרה הזה קרה לפני החג ולא בחג עצמו, כך אפשר לפתור אותו ולהיכנס אל החג מפויסים. כעת, צאו לערב זוגי יחד, זו יכולה להיות מסעדה או אפילו שייט זוגי, ודברו על זה. אך לא נקודתית, לא רק על סעודות החג, אלא על הנושא הכללי והוא – חלוקת התפקידים הזוגית שלכם. כיצד כל אחד מכם רואה את השני, האם אפשר להתערב לשני או לא, וכיצד אפשר לפתור ביניכם קונפליקטים כאלה כשהם עולים (בכל נושא חלוקת התפקידים הזוגית, אפשר להתייחס לאחראי ועוזר).

כאשר תשוחחו על הנושא בניחותא, ייתכן שהתוצאה תהיה אותה תוצאה: בעלך על העוגות והקינוחים ואת על התבשילים – אך תוצאה זו באה מתוך הסכמה הדדית. כשתחשבו יחד, תוכלו גם לבצע יחד, באמון ובלי להתערב אחד לשני, להנחית ולהחליט. במקום לעשות "הפרד ומשול" – תוכלו לעבוד יחד, לעזור איש לרעהו ולפרגן איש לרעהו.

זהו ירידה לצורך עלייה, נצלו אותה. למקרים כאלה אני קוראת "גורם מזמן" – כיוון שכעת אתם יכולים לפתוח ביניכם נושא עמוק ומהותי לזוגיות שלכם, ולהתחיל שנה חדשה וטובה, לתועלת לכם ולטובה לעם ישראל כולו.

שנה טובה!